

Herbert Fruzsina: Szerzőkulcs

(A novella a Gödöllői Irodalmi Díj 2024 pályázatán 1. helyezést ért el.)

A folyosón ülök, apára várok, apa az igazgatói irodában van. A folyosón nincs szék, hideg a csempe és nyitva vannak az ablakok. A tanáriból meleg és kávészag szűrődik ki, a tejüvegen keresztül találgatok, hogy ki kicsoda. Egy magas és egyenes alak az ajtóhoz közeledik, az igazgatónő az, felpattanok és hangosan köszönök, az igazgatónő biccent, és talán mosolyog, de a szája nem mozdul, fejtartásából ítélve mégis mintha mosolyogna. A szemben lévő ajtóhoz megy, az nem tejüveg, hanem tömörfa, rajta kis fémtábla az igazgatónő nevével, *Gyöngyvér*, a vér betűit valaki vörös filctollal aláhúzta. Az irodában meglátom apa lábát, ahogy cipőjével dobog a padlón. Nem a szokásos sportcipője az, aminek ferdén kopott a talpa, hanem az ünneplős, amit csak értekezletekre tartogat. Pedig sportcipőben jár még a bankba is, mert a cipőt az ügyfél úgyse látja, szokta mondani. Az igazgatónő a görgős bőrfotelba ül, apa a műanyagszékre az íróasztal túloldalán. Ahogy ránehezedik, a szék vékony lábai megremegnek. Az ajtó résnyire nyitva marad, így még látom apa vállának a szélét és a térdén pihenő kezén az ujjakat. Most a kisujjával dobog, még ezt is látom, pedig apa elég messze van, próbálom kitalálni melyik dal ritmusa lehet, én is dobolni kezdek a térdemen, de a dobogás túl gyors, zavaros, nem tudom követni. Az igazgatónő lefelé néz, a fiókban matat, előhúz valamit. Apa felé nyújtja, először nem látom, mi az, aztán összehúszom a szemem, és látom, hogy az igazgatónő kezében valami ingázik, körmei vörösek, talán nyaklánc az, de nem, mostmár felismerem, egy földgömb alakú kulcstartó. Apa utána nyúl, keze nagyon lassan mozog, az igazgatónő nagyon hosszan tartja a kulcsot, az egész olyan, mint egy fénykép, csak a kis földgömb billeg gyorsan ide-oda. A szerző kulcsa, felismerem, mert mindenki odajár lyukasórában smárolni. Hirtelen úgy érzem nem szabadna odanéznem, mintha csalnék, vagy puskáznék, pedig nem szoktam, és a földrajzdogozatom sem így lett ötös, hanem mert végre leültem a seggemre tanulni, ahogy apa javasolta.

Apa végre átveszi a kulcsot, feláll, behúzza maga mögött az ajtót, és azt mondja, mehetünk. Kilépünk az iskola kapuján, de apa még mindig nem mond semmit. Ahogy lép, nadrágzsebében meglátom a kulcstartó körvonalát. Apa megáll, kezét a fejemre teszi és azt mondja, valamit elfelejtett, de menjek csak tovább egyedül, vegyek tejet meg kenyeret, hazafelé majd utolér.

Apa nem ér utol, de anya már otthon van, a hűtőben pakolászik. Mi volt, kérdezi anya. Hogyhogy mi, kérdezem, a faliorára nézek, hangosan ketyeg a másodpercmutató, az igazgatónő hosszú körmeire és az ingázó földgömbre kell gondolnom, olyan nagyban ingázik előttem a földgömb, mintha vetítőlámpán látnám. Az óráról az asztalra nézek, anya szalvétát hajtogat, körmei tiszták és rövidek. Semmi sem volt, válaszolom. Anya elém rak egy bögre teát, nem mosolyog hozzá, de nem is lendülettel rakja le, olyan az arckifejezése, mint amikor mosogat. Apa megjön, kattan az ajtó, és ahogy belép, látom, hogy még mindig ott van a földgömb a zsebében. Picit tovább tartott, mondja anyának, és beteszi a tejet a hűtőbe. És? Kérdezi tőle anya, és érzem, hogy a gyomrom megremeg, mint a kocsonya, aminek megbökték a tetejét. Apa erre belenyúl a zsebébe, abba, ahol a földgömb van. Kihúzza belőle valamit, a láncot várom és a gömböt sárga foltokkal, úgy izgulok, hogy csak homályosan látok, egybefolyik a kulcstartó, mintha kilapult volna a föld, és táncolnának rajta a kontinensek. Sűrűn pislogok, és mostmár látom, hogy ez nem a földgömb, hanem apa galacsinná gyúrt zsebkendője. Apa egy rándítással kirázza, és belefújja az orrát. Üzleti ügy, morogja apa, és összegyűri a zsebkendőt. És a földrajzdogozat? Akarom kérdezni, de látom anya száját, ahogy pont kimondja, hogy és a földrajzdogozat. Apa erre elmosolyodik, és azt mondja gratulál, hogyha így folytatom enyém az egész világ, és ebben az igazgatónő is egyetért. Már pedig, ha ma valaki az egész világot akarja, akkor az az övé is lehet, csak akarni kell, mondja apa, meg leülni tanulni, mert a Jóisten nem hiába tett ilyen puha párnákat a seggünkre. Aztán belekezd újra abba a történetbe, hogy hogyan késte le az egyetlen külföldi fellépését a határon a hosszú autósor miatt, a fellépés elmaradt, az együttes pedig kidobta a francba, mert kinek kell egy megbízhatatlan dobos. Ő pedig azóta is a bankban senyved. Előttem bezeg nyitva a világ, folytatja apa, a határon sem kell már sorba állni, de itt anya türelmetlenül sóhajt, és az ajtó felé bökö a fejével, úgyhogy kimegyek. Anya becsukja az ajtót, és hallom, hogy azt mondja apának, hogy *de most tényleg*. Apa hangja teljesen más, mint azelőtt, halk és száraz, azt kérdezi, hogy anya látta -e az igazgatónő házat, és hogy tudja -e miből telik neki ilyenre, hogy a Gyöngyi svájci frankban vett fel rá hitelt, és szeretné utólag forintra váltani, ő

pedig hiába magyarázza, hogy a papír az papír, az aláírás meg aláírás, hogyha egyszer a szellem kibújt a palackból, azt már ő sem tudja visszagyömöszölni. De az igazgatónő ezt nem érti, azért hívta be magához az irodába, mert a bankban már időpontot sem adnak neki. Apa befejezi, és én kicsit csalódott vagyok, hogy ennyi az egész, emiatt kellett kimennem. Tudom, hogy apa mindenkinek svájci frankban ad hitelt, mert az szinte ingyenes, és jól is hangzik, ha az embernek svájci frankban van valamije. A csalódottságtól elgémberednek a tagjaim, úgy érzem magam, mint akit sarokba állítottak. Elképzelem, hogy lenyomom a kilincset, és belépek a konyhába, és komolyan apára nézek, úgy, ahogy egy felnőtt nézne, és megkérdem, hogy mégis mi történt a szertárban. Ahogy ez végigfut a fejemben, észreveszem, hogy a kezem máris a kilincsen van. Lenyomom a kilincset, belépek, és azt kérdezem, és *a szertárkulcs?* Pont úgy mondom, ahogyan képzeltem, csak közben elvörösödöm, és látom, hogy apa is elvörösödik. Azt mondja, nem érti miről beszélek, mire én azt mondom, hogy de, nagyon is érti, és fel sem ismerem a hangom, olyan magabiztos. Te hallucinálsz, mondja erre apa. Mostmár olyan vörös vagyok, mint az asztalterítő, szédülök és lüktet a fejem, mikor megszólal ugyanaz a magabiztos hang, mint az előbb, az én hangom, azt mondja apának, hogy ne vicceljen, mert mindketten tudjuk, hogy bár a határon már nem kell sorban állni, smárolni mégis mindenki a szertárba megy. Tudom, hogy ezért pofon jár, már bizsereg is az arcomon a helye. De apa nem mozdul, hanem anyára néz, anya pedig csak sóhajt, és végül annyit mond, hogy *szegény Gyöngyi*.